

Instruktion til afdækning i 0.klasse - Matematisk opmærksomhed

(kan også bruges ved mistanke om talblindhed)

Instruktion til afdækningen	Hvad undersøger afdækningen
1. Gør talrækken færdig	Kender barnet tallene fra 1 til 10 - talremsen evt. automatiseret - bemærk hvor lang tid barnet bruger - Motorik: "tegner" eller skriver barnet tallene?
2. Skriv videre fra tallet 9	Kender barnet større tal end 10
3. Gæt på hvilken kasse du tror, der er flest stjerner i? Sæt ring om kassen med flest	Har barnet talfornemmelse: Kan skelne mellem to mængder med relativt mange elementer i hver og afgøre hvor der er flest. Og kan skelne mellem små mængder (typisk op til fire) ved blot at se på dem.
4. Gæt på hvilken kasse du tror, der er flest fodbolde i? Sæt ring om kassen med flest	
5. Skriv tallene baglæns fra 9 6. Der står 2 tal ved siden af hinanden. Sæt ring om det største af de to tal. 7. Udfyld de tomme pladser i talrækken	Har barnet en begyndende forståelse for talrækken - et indre "skema for tal" og tallenes indbyrdes værdi/placering -kender barnet ti'er overgange?
8. Hvor mange øjne er der? - skriv antal i kasserne under Hvor mange fingre er der? - skriv antal i kasserne under	Kan barnet tælle, altså koble talsymboler med tal-mængde i en 1-1 tælling
9. Farv alle trekanter grønne, kvadrater blå, cirkler røde og femkanter gule.	Kender barnet figurerne trekant, femkant, kvadrat, cirkel - samt farverne. Gul, grøn, blå og rød
10. I rækkerne er der startet på et mønster - nu skal I fortsætte mønstret	Kan barnet genkende et mønster og fortsætte mønstret - sekvensen
11. addition / subtraktion Regnefortælling i den første kasse: Marie har 4 æbler og Jan har 3 æbler. Tegn hvor mange æbler de har tilsammen. Skriv også gerne regnestykket med tal - Pause - Opgave 11 fortsat i kassen på næste side: Anne og Magnus har 10 pærer. Anne spiser 1 pære og Magnus spiser 2 pærer. Tegn hvor mange pærer der er tilbage. Skriv også gerne regnestykket med tal	Øvelsen undersøger begyndende forståelse for addition og subtraktion og evnen til at tænke logisk. Der er 2 regnefortællinger i opgave 11. Udgangspunktet er, at barnet tegner hvad resultatet bliver, men opfordres til også at vise det med tal (abstrakt) Første opgave er en simpel 1-trins opgave. 2. opgave er en 2-trins opgave.
12 Før-faglige ord: - sammenligninger og retningsord	Eks.: sammenligningsord Stor, Større, størst, lille, mindre, mindst

-I det øverste rum skal du tegne 3 streger, de må ikke være lige lange. -I det mellemste rum skal du tegne 3 trekanter, den midterste skal være den mindste. -I det nederste rum skal du tegne 4 firkanter på en række. Den sidste i rækken skal være den største	kort, kortere, kortest lang, længere, længst smal, smallere, smallest bred, bredere, bredest Kan de genkalde formerne trekant og firkant. Eks.: lokalisere Øverste, nederste, mellemste
13 Tom side Lytteopgave: Nedenstående informationer læses to gange i træk, hvorefter eleverne tegner det, de kan huske. De må IKKE starte før du er færdig med at læse to gange (få dem evt. til at lukke hæftet mens de lytter): Her er et hus. Du skal tegne følgende: <i>"Huset skal have tre vinduer og en dør. Der er en sti op til huset. På taget er en skorsten, den ryger"</i> - pause - Læs herefter nedenstående med pause efter hver sætning: - Til venstre for huset står en flagstang med et flag. - Oven over huset skinner solen. - Til højre for huset står et æbletræ. - Oppe i træet hænger der 3 æbler. - Nede på jorden under træet ligger der 5 æbler. - Foran huset står en kat. - Bag ved huset står en bil. - Tegn en cirkel rundt om katten.	Øvelsen undersøger: Hukommelse og opmærksomhed Kan barnet lytte, koncentrere sig og udføre en instruktion med flere informationer. Sprogforståelse: Eks.: lokalisere / forholdsord ovenfor, nedenfor, til højre, til venstre, ved siden af foran, bagved, rundt om, under.

Lærervejledning

Afdækning i 0. klasse matematisk opmærksomhed

Det er en statisk vurdering som giver et øjebliksbillede af elevens faglige standpunkt inden for kompetenceområdet, matematisk opmærksomhed i børnehaveklassen: **Tal, antal, figurer og mønstre** (FM)

Vi har valgt at tage **lokaliseringsopgaver med** (Bishop), og dermed er 3 af Bishops områder med i afdækningen. Udtrykt i hans terminologi: **tælle, designe, lokalisere**.

Bishop arbejder med 6 fundamentale aktiviteter. De sidste tre: **Leg/spil, måle** samt **forklaring og argumentation** er ikke målbar i en statisk vurdering, men observeres bedst i den daglige omgang med børnene, og noteres løbende ned. Afdækningen inddrager også en opgave, hvor arbejdsuhukommelse og koncentration efterprøves (opgave 13)

Hovedvægten i afdækningen er placeret på området **tal og antal**.

Der er flere faktorer på spil, når man taler om at forudsige hvilke elever der er i risiko for at udvikle matematikvanskeligheder¹ modsat elever der er i risiko for ordblindvanskeligheder. Inden for matematikverdenen er der dog en vis enighed om, at kendskab til mængder, talnavne og talsymboler har lige så grundlæggende betydning for at udvikle regnestrategier², som kendskab til bogstavernes form, lyd og navn har for at knække læsekoden. Samtidig viser forskningen, at kendskab til de før-faglige ord kan have stor betydning for, om elever udvikler matematikvanskeligheder. Ligeledes kan manglende evne til ANS og subitizing indikere risiko for matematikvanskeligheder.

Rette vejledning:

Vi anbefaler, at man kigger dels på et samlet resultat, men også på de enkelte delområder, især "tælle" op til 12. Resultatet bør sammenholdes med hvad der opleves i hverdagen.

Materialet består af:

- Denne instruktionsvejledning til læreren med forklaring på opgavetype samt vejledende grænseværdier
- Elevmateriale

Et regneark til indtastning af klasseresultaterne:

Aktiviteter i afdækningen	Sikkert lært (S)
Tælle i alt 18 point	Mindst 15 point
Design i alt 6 point	Mindst 4 point
Hukommelse i alt 5 point	Mindst 3 point
Lokalisere, før-faglige ord i alt 12 point	Mindst 8 point

¹ "Nu får jeg det til...", Olav Lunde s 27-28

² Området Tal er et "opmærksomhedspunkt" i læseplanen for børnehaveklassen